

REDACȚIA

Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe an 20 cor.
 pe 6 m. 10 cor.
 pe 3 m. 5 cor.
 pe 1 m. 2 cor.

În România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un câr garouă: pentru două săptămâni: a doua oară 15 bani; a treia oară 3 h. de fiecare publicare.

Alte abonamente, cât și inserții sunt a se plăti înainte în Arad.

Prețurile pentru oraș și comitate

scrierilor străine se plătesc la preț

Dela Academia Română.

Cuvântarea

ținută de domnul Ion Kalinderu, președintele Academiei Române, la deschiderea sesiunii generale din 1905, care s'a ținut la 15 Martie.

Credem a face cititorilor nostri o plăcere dând în întregime vorbirea pe care iluzorul președinte al Academiei Române, dl. Ion Kalinderu, a rostit-o cu ocazia deschiderii solemne a sesiunii din anul acesta.

În această vorbire dl. Kalinderu atinge chestiuni cari interesează pe Români de pretutindeni.

Eată vorbirea:

*Alteță Regală,
Onorați Colegi,*

Îmi veți permite să vă amintesc, cu o anevoință m'am hotărât să primesc o însărcinare ce mi-ați făcut onoarea să-mi da, să prezidez acest înalt așezământ cultural. Ziceam, anul trecut: «Misiunea mea e grea, o recunosc, dar am credința, că ea mi-se va ușura prin concursul unanim al domniilor voastre».

Pentru această sarcină, care cere mult timp și multă muncă, conștiința îmi spune că am făcut tot ce am putut, spre a coresponde încrederei d-voastră.

Am căutat ca ședințele publice, în cari am contact cu lumea de afară, să fie cât de numeroase și de interesante. Mulți dintre ei au adus prețuite comunicări, iar d-nii membri corespondenți au răspuns cu bunăvoință la apelul călduros, ce le-am făcut; și chiar au venit să asiste regulat la înșiruirea noastră și la ședințele publice.

Am speranța că vom avea și pe viitor publicat lucrări multe și valoroase, spre a atrage astfel tot mai mult atențiunea Academiei și a dezvolta autoritatea ei morală, și a cultura literaturii române, a istoriei naționale, a științelor.

În această privință art. 36 din Regulamentul prevede că și persoanele străine de la Academie pot să prezinte lucrări, în orice limbă, spre a fi tipărite în anale, sau aparte de baza unei decizii a Plenului. Ar fi bine ca aceste persoane să poată face și cetiri la ședințele publice, ceea-ce ar înlezni la mulți tineri savanți a se face cunoscuți, și să se devota cu totul studiului lor. De altă parte, Academia ar avea ocazia să aprecieze mai bine, în vederea alegerii de membri.

Suntem în număr restrâns; mai mulți dintre noi sunt în vârstă înaintată, iar în anul trecut câte-va dureroase pierderi ne-au rărit șirurile. Cred dar, că trebuie să găsim a înmulți numărul celor cari pot să contribuie la scopurile noastre.

Natura lucrurilor, adică o bază a organizațiunii noastre — de care nu ne putem scuti, căci e una din rațiunile de azi ale Academiei — face să fim lipsiți, cea mai mare parte a anului, de conlucrarea membrilor de peste hotare. Putem regreta că nu-

vedem mai des printre noi, dar sunt diferite motive, pentru cari nu putem să schimbăm această stare. Însă nici membrii din România, cari nu domiciliază în Capitală, nu vin de cât în timpul sesiunii generale, deși ar dori de sigur adesea să aibă un schimb de vederi cu cei stabiliți în București.

Cu repeziciunea actuală a comunicațiilor, piedica nu mai este, ca în primii noștri ani, distanța; am rezolvi dar chestiunea, punând la dispozițiunea membrilor din Regat, mijloacele de a azista cel puțin la ședințele noastre publice.

Prezența lor ar fi de asemenea prețioasă în secțiuni, unde pot spune cu mulțumire că s'a lucrat mult în anul acesta. Sporul ce vom avea la unele venituri, ne va permite să întâmpinăm această cheltuială, și să avem astfel și plăcerea, de a vedea mai des printre noi pe colegii de afară, și de a-i face să participe chiar la delegațiunea Academiei.

Afacerile administrative ale Academiei au luat o mare creștere, în aceeași proporțiune cu creșterea în valoare și în complexitate a averei ei. Cred dar, că ar fi folositor să se dea o organizațiunea mai tare delegațiunii, în care ar putea să intre și membrii domiciliați în Iași.

Statutele și unele din regulamentele noastre au nevoie de a fi revizuite. Încă dela 2 Aprilie 1886 s'a luat hotărârea aceasta după inițiativa mult regretatului Ion Ghica, dar a rămas neaplicată.

Ar fi asemenea bine să modificăm normele unora din premiile noastre, pentru a le face împărțibile. Unele premii sunt determinate prin testamente: acolo nu se poate face nimic, căci nimeni n'ar cuteza a nesocoti voința generoșilor donatori. Cele însă, cari ni le pune la dispozițiune Statul, se pot modifica, prin o lege că Academia să aibă facultatea de a le împărți sau nu.

În starea actuală, singurele premii ce pot fi împărțite, sunt Adamache și A. Tatu. În privința fundațiunii Adamache am de observat că regulamentul său, astfel cum e întocmit, face că nu putem să acordăm, afară de premiu, decât burse, fără ca să putem da ajutoare, în cazul când un tânăr, de exemplu profesor, recunoscut ca având merite în știință și o situațiune socială bine stabilită, voeste să se consacre unor cercetări speciale. În cazuri de acest fel, regulamentul actual ne oprește să intervenim, pe când testamentul generosului și mult regretatului răposat, mi se pare că nu se opune.

Crede de asemenea, că e un interes obștesc, ca lucrările membrilor acestei instituțiuni să fie știute instituțiuni și afară din țeară. Limba noastră nu e destul de cunoscută în străinătate, și mă întreb dacă n'ar fi bine să publicăm, fie analize sumare, fie traduceri ale lucrărilor tipărite, cum fac Academii, ca aceea din Petersburg care publică în limbile germană și franceză

lucrările membrilor ei; cum face de exemplu Academia Ungară de științe, și altele, cari publică o dare de seamă a lucrărilor membrilor în limba franceză; cum se face chiar la noi, unde societatea de Științe publică în Buletinul ei și lucrări în limba franceză și germană. Această publicațiune e în același timp o necesitate a Academiei însăși, pentru ca colegii noștri străini, să poată lua cunoștință de lucrările noastre.

Lucrul acesta, n'ar fi costisitor, și ar fi pe deoparte un stimulent pentru membrii, străinătatea ne-ar aprecia probabil mai bine, iar pe de alta ar înlezni Academiei încheierea de relațiuni și întreținerea lor cu cât mai multe așezăminte similare de celealalte țări, așa după cum prevede art. 45 din Regulament. Dacă s'ar face obiecțiunea, că o parte din memoriile ce tipărim, n'au importanță pentru străinătate, s'au poate că n'au însemnătatea comunicărilor ce se fac în așeze mintele analoge din alte părți, e ușor de răspuns, că multe din lucrările ce se cetesc la noi au importanță generală, că progresează repede, și că emulațiunea sporind, va ridica tot mai mult nivelul.

În privința bibliotecii eu cred, că înainte de desființarea bibliotecii Statului, nu eram dator să ne călăuzim decât de scopul nostru și de înlesnirea noastră, căci era o bibliotecă a unei instituțiuni, la care de bună voe admiteam și lucrători din public. Acum însă situațiunea nu mai e aceeași; nu mai există în București altă bibliotecă publică decât de a noastră, de oare-ce aceea a Fundațiunii Universitare Carol I, e rezervată studenților și are puține cărți. Socotesc dar că ar trebui ca bibliotecă noastră să fie deschisă și seara, cum sunt multe din bibliotecile de lucru din străinătate. Sunt o mulțime de persoane, cari au nevoie pentru lucrările lor de resursele unei bibliotecii publice, și care n'o pot cerceta decât seara; afară de aceasta, se știe, că sunt mulți, pentru cari orele de seară, după sfârșirea grijilor zilnice, sunt cele mai bune ore de muncă intelectuală. Pentru a ține bibliotecă noastră deschisă și seara, trebuie natural un spor de personal.

Onorați Colegi!

Fie-mi permis a vă mai aminti, că anul trecut, primind onoarea de a vă prezida, ziceam, că «prin armonie și prin muncă liniștită, ne vom apropia din ce în ce mai mult de scopul mare, ce urmărește Academia noastră».

Am căutat să-mi îndeplinesc datoria cât mai bine în această privință, și fac cele mai vii urări, pentru ca armonia să crească printre noi, spre binele Academiei și al culturii neamului nostru.

Acum vor fi părerile totdeauna împărțite; personalitățile tari se întăresc și mai mult prin munca intelectuală, și nu se pot reduce la o regulă comună, care nu poate să existe de cât pentru firele nedezvoltate. Dar' mul-

tumită Domnului, diversitatea de vederi, diversitatea de principii și de tendințe, n'are ca corolar necesar, discordia; din contra, o adunare de oameni luminați, primește totdeauna, fără rezervă mintală și fără supărări, legea care estrage din voințele particulare, o voință generală, imparțială.

Voința generală, reprezentată prin maturitate, adesea nu va mulțumi pe toți în egală măsură; însă, seninătatea bărbatului de știință, îl ridică de-asupra ispitei de a turbura mersul instituției.

Sunt fericit a vedea, că a fost auzit apelul călduros ce am adresat fraților de peste hotare, cari păstrează și apără cu atâta devotament limba română și firea română, și cari știu că nimic nu poate ajuta mai mult la păstrarea unității unui neam împărțit între mai multe state, decât dezvoltarea comună a literaturii, cultivarea în comun a istoriei neamului și a științei.

Din programa lucrărilor sesiunii generale, ce am onoare a vă prezenta, și din frumoasa expunere a dlui secretar general, veți vedea care a fost activitatea Academiei dela despărțirea noastră, la sfârșitul sesiunii generale din anul trecut și până acum, și care sunt chestiunile asupra cărora urmează să dezbaterăm. Dintre toate însă, aceea a Dicționarului limbii române, îmi pare că primează pe celelalte, și că e o lucrare care trebuie îndeplinită cât mai curând, chiar dacă n'ar fi la mijloc altă considerațiune de cât legitima dorință a Suveranului nostru.

Alteță Regală,

Știți cât de numeroase și de neprețuite dovezi de ocrotire și de înaltă bună voință ne dă Augustul Vostru Unchiu, Protectorul Academiei. Ne bucurăm dar' cu toții, când Alteța Voastră Regală ne onorează cu acelaș interes, ceia-ce arată că Academia Română să va bucura pururea de osebita atențiune a Dinastiei Române. Țara urmărește cu deosebită mulțumire activitatea Alteței Voastre Regale, iar' noi vă păstrăm recunoștință pentru momentele ce ne consacrați și sperăm că vom avea de multe ori marea onoare de a vă saluta respectuos în această incintă.

Academia Română.

— Raport asupra lucrărilor făcute în 1904—1905. —

(Continuare).

Domnilor Colegi!

Așa, ca membru în Comisia pentru restaurarea monumentelor istorice, el a scris mai multe rapoarte despre bisericii vechi și cestiunea monumentelor naționale a tratat-o și într'o cuvântare în Adunarea Deputaților. Vrednice de amintit sunt și cele trei conferințe publicate: Asupra epocii lui Mateiu Basarab (1868), Invățăminte din istoria patriei (1883—84) și despre împărăția Româno-Bulgară (1888).

În ziua de 29 Iunie a încetat din viață G. Ionescu-Gion, membru corespondent român în Secțiunea literară, ales la 1 Aprilie 1889. Răposatul era profesor de curs secundar. Dl președinte, ducând la cunoștința Academiei, în ședința dela 2 Iulie, vestea morții tinărului coleg, a ținut o mișcătoare cuvântare despre acest zelos scriitor, care a dezvoltat o frumoasă activitate, ca conferențiar, critic literar și teatral. Din scrierile sale amintesc: Manual de poezie română (1888), Carte de citire pentru școlile primare, Exerciții de Gramatică și Compozițiuni, Enseignement du français — Diction et recitation (1902); conferințele: Entuziasmul în trecuta generațiune (1888), Dofstoricul mesșteșug întul țârilor române (1892), Ciurma și holera după zaveră (1893), din istoria și comerțul Brașovului la începutul secolului XVI (1894), Incercare asupra istoriei științelor în trecutul țârilor române (1894), scrierile

Sunt interpretul tuturor colegilor mei, rugând Pronia să ocrotească și să călăuzească, acum și pururea, pe Alteța Voastră Regală și pe toată Dinastia Română.

Alegerea din Vác. Eri s'a făcut alegerea de deputat în Vác, de mandatul căruia abzisese Barabás Béla. Duoi candidați kossuthiști au stat în luptă, Bottlik János și Hoffman Ottó. Retrânându-se acest din urmă Bottlik, János a fost declarat ales.

Aspirațiunile de independență ale Bulgariei. S'a vorbit mult, am comentat și noi nu odată călătoria principelui Bulgariei Ferdinand în țările apusene. Acum o telegramă din Londra ne aduce știrea, că principele Ferdinand a adus la cunoștința puterilor, că la viitoru-i jubileu, care nu e tocmai așa departe, va proclama independența Bulgariei, ca regat, fiindcă ca rege va putea să ia față de Turcia altă atitudine. Ce zic puterile la astfel de planuri?

Chestia marocană. Marele ziar «Le Courrier Européen» din Paris publică în numărul său de ieri, la loc de frunte un important articol de fond despre recenta călătorie a Împăratului Germaniei la Tanger. Fără înconjur, ziarul francez nu pregetă a recunoaște marea însemnătate politică a călătoriei lui Wilhelm II. și atribuie acest succes — apropierea de Sultan și câștigarea de ponderanță — pe d'oparte politicii înțelepte ce face Împăratul Germaniei, pe de altă parte slăbiciunii politicii africane a Republicei franceze. Numitul ziar prezintă situația ambasadorului francez din Marocco, Sant-Revé Tailandier, ca și complet compromisă. Scoate în evidență cum înfrângerea Rușilor pe d'oparte îi este spre scădere Franciei, pe de altă parte încurajază pe Germania. Totuși, împăratul, ca om practic, nu mai insistă pentru mărirea teritoriului imperiului german, ci se mulțumește deocamdată să câștige ponderanță politică și să aibă teren unde să-și desfășoare articolele industriale și unde să-și așeze prisosul de populațiune.

istorice: Ludovic XIV și Constantin Brâncoveanu (1884), Din istoria Fanarioților (1891), Portrete istorice (1894), Istorie, Istoria Bucureștilor (1899), Din istoria Românilor (1903), Din istoria Basarabilor — I. Sima Stolniceasa Buzeasca (1903)

Subscrierea deschisă de Academie pentru ridicarea unui monument poetului național V. Alexandri, conform deciziei din 18 Aprilie 1903, a întrecut așteptările noastre. Starea fondului adunat până acum este următoarea: S'au împărțit 8.743 de liste de subscriere, s'au înapoiat 5.240 și au mai rămas nerestituite 3.503. Cu listele înapoiate până acum s'au primit lei 54.524,52 la acești adăugându-se lei 811,60 proveniți din serbări școlare date pentru acest scop, avem lei 55.336,12

La 23 Aprilie, făcându-se la Sibiu sfârșirea și așezarea unei cruci pe mormântul răposatului G. Bariț, familia a invitat și Academia la această piosă serbare. Instituția noastră a trimis o coroană și a fost reprezentată de d-nii At. M. Marienescu și Gr. Tocilescu, cari au ținut câte o cuvântare.

În ziua de 24 Octombrie s'a celebrat la Craiova parastasul de 7 ani dela moartea regretatului G. Ghiță. Dl Gr. G. Tocilescu a asistat din partea Academiei și a ținut o cuvântare funebră.

Un bust a fost ridicat prin Ingrijirea unui comitet în grădina Ateneului din Capitală în onoarea poetului T. Șerbănescu, fost membru corespondent în Secțiunea literară. Colegul nostru dl D. C. Ollănescu a reprezentat Academia la serbarea inaugurării, ținută la 31 Octombrie și a rostit o cuvântare.

PROBLEMUL AUSTRIAC

(Urmare).

Italienii și ei au reușit să se desbrace din ce în ce mai mult de autoritatea austriacă.

Când s'a urcat pe tron Francisc la stăpânirea lui se întindea peste tot nordul Italiei, azi nu i-a rămas decât Triestul și împrejurimile lui și cu toate acestea chiar acolo Italienii suferă atât de greu dominațiunea austriacă, încât mai ales de câțiva timp, din cauza aspirațiunilor naționale ale populațiunii Italiene din regat le arată, legăturile dintre cabinetul din Viena și cel de la Roma s'au slăbit și tripla-alianță însoțită primit o lovitură care face pe mulți să se îndoiască de țâria ei și să se întrebe dacă sfârșitul nu îi este apropiat.

Prin urmare, pretutindeni influența Austriei a descrescut în Monahia Habsburgică și ce poate să mai nădăjduiască Austriacii? Că evoluțiunea începută se va opri, că ea nu se va reîntoarce după-ce s'a retras?

Acest lucru e greu de conceput. Într-o vreme e greu de închipuit că sentimentele naționale ale diferitelor naționalități ce compun monarhia Habsburgică, nu se vor încălzi din ce în ce mai mult. E greu de închipuit că într'un timp în care toate marile probleme se resolvă pe baza principiului naționalităților, în care popoarele își reamintesc originea comună ce se perd în întunecarea vremurilor, pentru a relua legături distruse prin fatalitatea împrejurărilor sau prin necazurile seculare, e greu de închipuit că tocmai acum Ungurii se vor opri în evoluția ce s'urmat de mai bine de o sută de ani și că Cehii, Polonezii, Italienii se vor apuca să descrie de odată o altă orbită decât aceea pe care au descris-o fără șovăire până acum.

Lucrul acesta este cu atât mai greu conceput, cu cât sub influența crescândă a ideilor democratice devine din ce în ce mai imposibil guvernelor să se menție numai prin forță și să înăbușiască aspirațiunile populare de ori ce natură ar fi ele. Când Rusia nu mai este în stare să oprească curentul popular, ea care dispune de tot ce poate să dorească și să viseze un guvern

II. Ședințele de peste an.

Academia a ținut anul trecut 41 ședințe dintre cari 15 au fost publice. Pe lângă lucrurile obișnuite, s'au discutat mai multe chestii științifice și s'au făcut următoarele comunicări:

În ședința dela 9 Aprilie colegul nostru C. Erbiceanu a citit o relație despre participarea reprezentantului bisericii Românilor la sinodul dela Ierusalim în 1672, iar la 14 Ianuarie a făcut o comunicare de samă despre cartea lui Epam. I. Stamatiu.

Dl Gr. G. Tocilescu a ocupat mai multe ședințe cu comunicările sale; la 7 Maiu a citit despre: Monumente referitoare la războaietele lui Domițian cu Dacii; la 14 Maiu a făcut o comunicare despre scrierea d-lui A. C. Sturdza: La terre et la race roumaines depuis leur origine jusqu'à nos jours; la 4 Iunie a dat lectură comunicării Despre Ștefan cel Mare: în ședința dela 1 Iulie a citit comunicarea: Nouă Materiale asupra unui Corpus inscriptionum slavo-romanicarum; la 26 Novembre a făcut o comunicare despre scrierea d-lui M. Suțu: Nouvelles recherches sur le système monétaire de Ptolémée; la 18 Februarie a vorbit despre: Inscrisurile documentelor din arhivul săsesc al Brașovului pentru stragistica românească; și în ședința dela 4 Martie despre: Câte-va inscripțiuni și documente privitoare la istoria Românilor.

În ședința dela 11 Iunie dl Dr. V. Bărbulescu a citit o comunicare: Despre pătrunderea microbilor prin piele; la 10 Decembrie a ținut o comunicare despre: Câte-va cercetări asupra malariei în România; la 28 Ianuarie a făcut o relație despre scrierea: Les Bâbesioses a d-lui Dr. Em. Căpănel. (Va urma)

ant pentru ca să exercite o supremație pe acest pământ, cum poate Austria cu autoritatea ei știrbită, cu zdruncinările primite să oprească pe Cehi la jumătatea drumului, să împedecă pe italieni să se unească cu ei, să nu lase pe Polonezi să cugete încet la întregirile și prin luptele lor interne, cum va putea să împedecă pe Unguri de a întări țara pe care au smuls-o Austriei prin vilejia și patriotismul lor? In ce cum poate să se îndoiască Austria de pierderea principiului naționalităților și să zădărească că autoritatea ei nu va fi distrusă în întregul, când însuși elementul Germanic în monarhia Habs urgilor a căzut sub puterea lui și ținde el, care vrea să dicteze celorlalte naționalități, să se alipească celorlalte naționalități, să se alipească celorlalte elemente Germane, ce toate s'au unit deja în unitate prin unificarea Germaniei și să crească astfel în Europa o mare împărăție în care să nu mai fie exclus absolut nici un element German?

(Va urma.)

Spre întunec...

— Criza. —

— 4 Aprilie.

Cu fiecare zi ce trece, s'adaugă și creșterea politică... Regele a comunicat azi prin intermediu-i contele Andrássy Gyula, punctul său de vedere cu privire la deslegarea crizei cu comitetul executiv al coaliției, care l'a respins în mod categoric, declarând ca pe baza aceasta nu se poate încheia întractări.

În urmarea acesteia și misiunea mai nouă a comitetului Andrássy, s'a terminat. Regele a primit azi în audiență pe Széll Kálmán, care însă nu a primit însărcinarea de homo regius și în locul acesta vor începe noul audiențe.

Demisia lui Pitreich și Goluchovszky.

În săptămâna trecută, după cum suntem obișnuiți să știm, ministrul de externe Goluchovszky și ministrul de război Pitreich, pentru demisia Majestății Sale situația față de partidele maghiare și mai ales nevroind să ia nici o responsabilitate în caz dacă s'ar face concesiuni militare și-au dat demisia. Majestatea Sa însă nu a primit s'au da de aceste demisii. Se și crede că Majestatea Sa nu va face concesiuni militare, care ar produce perturbări în actuala stare a armatei comune. În Austria, e secret public, că peste 40 generali sunt gata să demisioneze în caz dacă s'ar face schimbări radicale în armata comună.

Nimicirea lex-Daniel-ut.

Comitetul executiv al Coaliției a însărcinat pe președinte să prezinte Dietei următoarea propunere:

„Acea faptă și declarațiune, cu care în ziua de 18 Noembrie 1904 a Dietei 1901 și 1905, s'a declarat prin președinte de primit așa cum s'a conchis concluz Dăniei Gábor, e nulă și iregulară. După-ce aceasta faptă și declarațiune a fost ratificată adânc legea și regulamentul intern, și după-ce aceea i se va șterge ori-ce urmă din procesul verbal“.

Din partidul liberal.

În partidul liberal a produs mare surprindere concluzul comitetului executiv. Se știe, că deja în săptămâna viitoare se va forma cabinetul Lukács.

Obstrucțiune regească!

„Die Woche“ nr. 13/3. 1905.

Pe cum în anul 1903 le-am profetizat la fel ca Cassandra austriacilor un „Los von Ungarn“ și acum prezis stările de azi în Ungaria, și atunci am publicat un articol sub acest titlu: „Obstrucțiune regească“.

Astăzi profetia noastră s'a împlinit. Aceeași oameni prevăzători au prorocit, astăzi și în zilele noastre. Ungaria voiește deoparte să interzică dreptul constituțional al Regelui, Sancțiunea și prin aceea să scoată din lume toate proiectele militare, toți recruții, toate contractele cu alte țări, și să le schimbe cu „Concesiuni“; va să

zică, să presioneze în mod inconstituțional „Sancțiunea“ dela Rege, să organizeze după placul lor dualismul, și prerogativele ce compet Regelui referitor la mijloacele comune de apărare a monarhiei, pentru care Ungaria plătește numai 30%, și să comandeză armata comună prin parlamentul pseudo-unguresc. Deci o armată pseudo-ungurească, — căci maghiari sunt numai 6 milioane — plus 2 milioane de jidovi — pe banii Austriei.

Această nimicire a votului Coroanei sunt numai mijloacele spre scop. Acest scop al politicii ungarilor este de ani de zile prăbușirea dualismului, uniune personală și un parlament pseudo-unguresc cu decoratiunea Regelui.

După receptul lui Tisza, pe cât se poate, pe spesele Austriei.

Dualism cu hegemonie în Budapesta, și cu stâlpi de vămă în contra industriei Austriei și liberă vamă pentru produsele ungrești, precum cere aceasta și Kossuth în ziarul „Budapest“.

Viena se ține de cap, și face cataplasme reci. Dar' asta trebuia să vină pe capul ei. Dacă în Pesta se pușca în o posannă, în Viena se dărimau zidurile.

Trebue să știm și aceea, că cele 6 milioane de unguri, — mai bine zis 400.000 de alegători, majoritate parlamentară, dictează la 45 milioane de popoare negrăitoare ungrește și Impăratului lor.

Desbaterea în parlamentul austriac a primit unanim propunerea lui Derschatta, și aceasta împrejurare încă ar putea să pună pe Unguri pe gânduri. Dar — și aici se spune o minciună, un neadevăr — nu numai Austria ei și Croația stă în dosul Impăratului său și simte că a sosit momentul a creșta maghiarizmului și a crea dreptate pe seama negrăitorilor ungrește între granițele coroanei slăntului Ștefan.

Aici trebue să mă abat puțin dela temă, ca să pun Croația în lumină adevărată, căci am nenorocirea de a cunoaște această țeară nefericită și săracă de 8 ani de zile.

Înainte de 48 a fost această țeară o provincie austriacă sub a cărui ocireuire, îi mergea bine cu toate intențiunile austriei germanisitoare.

Pe acel timp până după dualism — trecerea Croației sub steagul ungresec, cu o neînsemnată autonomie, care pe zi ce merge se tot știrbește dela guvernul ungresec, și banul reprezentantului actul nu-i decât o unealtă oarbă în mâinile guvernanților ungrești.

„Die Woche“ vorbește aici de alte timpuri, din 48, când Nemții din Viena, plebea resculată contra diastiei și absolutizmului austriac, au fost strimțorați de Croați sub comanda viteazului ban Jelacici, și cum știm, Ungurii o mână de ei, alergaseră în ajutorul Nemților la Viena, dar se întoarseră cu bnzele umflute.

După moartea lui Jelacici, și încheierea păzului cu Ungurii în 67, Croații dau rapid îndărăt ca rații în toată viața lor politică, culturală și socială. — Astăzi nu mai sunt 1/3 de ofițeri croați în armata comună, azi au din grația Ungurilor o mică armată de 4 regimente de dombrați cu limba de comandă croată, dar sub influința directă a ministrului de honvezi, — și influința transferărilor de ofițeri ungrești, cari nu știu nici o iotă croațeste, se întărește limba ungrească tot mai mult în mica armată.

Tot așa au impus guvernul ungresec prin ajutorul banului și a 40 de mameluți din dieta ungrească și prin partidul numit liberal în Landesregierung a lor din Agram, 30 de școli ungrești cu limba maghiară.

Relațiunile sociale sunt corupte din seamă afară, sărăcia crește din zi în zi, regiuni întregi sunt despopulate prin vânzarea lor Americii, prin puternicul Tisza, care pe cum știm s'a deobligat să pună Americii 30.000 de puteri lucrătoare și care se recrutează mai mult din popoarele slave, slovaci, croați și sirbi.

Morala lor cu toată legea catolică este sub 0.

În zile de Dumineci și Sărbători, dar mai ales la tirguri de săptămână, vezi sute cadavre moarte de prin șanțurile drumurilor ce conduc în orașele croate.

Administrația și slujbașii, băncile și aproape toate instituțiunile lor industriale sunt în mâni ungrești, s'au jidovești și sunt la fel ca în Ungaria, mai rele decât cele turcești. Acestea sunt în germene stările de azi din Croația, a cărei populație croată se mândrește cu zicala „Bog u hvrti“ Dumnezeu și Croații“, o mână de popor în jurul Agramului, ca 1 milion la număr, săraci

în continuă ceartă cu Sirbi, cari sunt de origine ca și dânsii, numai că cochetează cu Tarul Rușilor și sunt ceva mai cruzi decât Croații, pe cum o știm cu Alexandru și alți regi.

Și la un astfel de popor apelează „Die Woche“, se vede că nu are nici cea mai mică cunoștință despre Croați și popoarele slave balcanice.

Că dacă ar cunoaște „Woche“ stările din Ungaria, ar ști că Austria numai în poporul românesc poate conta la ajutor, care poșede cea mai tare fortăreață a Monarhiei de est, Transilvania — pe care o încunjură și păzește o avantgardă română ce se întinde până la malurile stângi ale fluvialui Tisa, ba chiar și peste Tisa.

Poporul românesc din monarhia austro-ungară are menirea divină de 18 sute de ani de a paraliza toate influințele dușmănești ce vin ori din Pesta, ori din Viena ori din Berlin.

Și cu toate acestea nici când nu s'au recunoscut această menire nici în Viena nici în Berlin, cu atât mai puțin în Pesta, ci în 48 am fost jertliți absolutizmului nemțesc ear în 67 orgoliului ungresec.

Să sperăm însă că monarhia care se află în continuă descompunere, va aduce și pentru poporul românesc momentul, când ne vom putea afirma drepturile noastre, cu aceeași demnitate ca toate popoarele din monarhie, căci numai aceasta poate forma baza și fundamentul unei monarhii tari, în concertul puterilor europene, care se va înălța pe iubirea și unirea tuturor popoarelor din Monarhia habsburgică.“ Nota traduc.)

Și acum revin la „Woche“.

Impăratul n'are să se teamă de ex-lex.

Vremurile când Impăratul mânca ori ce i-se punea dinainte au trecut, și slujbașii ungrești nu-și mai trag leftele dela Regele, ci dela casele statului ungresec.

Că cum se ajută Ungurii la recrutare, o știm.

Acum vine „Magyarország“ și ne spune în șovinismul său, că acum se face proba de mare putere între Rege și națiune (ungurească, Nota traduc.)

Dar' Regele și-a spus cuvântul deja: Dânsul în ordinul de Chlopy a jurat armatei sale comune credință „pe unitate“.

Și în Budapesta mult vor putea aștepta, ca Majestatea Sa Impăratul-Rege să-și schimbe și retragă Cuvântul dat, armatei și popoarelor Sale.

Acelaș.

Războiul ruso-japonez.

Continuarea războiului.

Lui „Echo de Paris“ i-se telegrafează din Petersburg:

La ședința comisiei cenzurătoare a ministrului de război ținută sub președința mare-lui duce Nicolae s'a ceit scrisoarea lui Linevici despre forță numerică și capacitatea de rezistență a armatelor de pe câmpul de război. Se zice acolo, că cea mai mare parte dintre prizonierii ruși n'au fost combatanți, ci invalizi și că lipsese din armată se pot iute întregi.

Linevici spune, că înfrângerea dela Măcden n'a fost așa mare, precum se crede. E drept, că pierderile Rușilor au fost mari, dar adăogă, că el cu armata, ce de present o are, cu succes va putea suporta ori-ce atac.

Pe baza acestei dări de samă s'a adus unanim hotărîrea, ca marele duce Nicolae să recomande țarului continuarea războiului.

Perderile Rușilor.

Paris. Lui „Echo de Paris“ i-se telegrafează din Petersburg:

O divizie japoneză noaptea a surprins garnisoana rusă din Tungtai și Rușii în primul moment au trebuit să evacueze localitatea, care apoi a fost ocupată de Japonezi. Rușii au primit mai tirziu ajutoare, cu cari au alungat pe Japonezi.

Perderile Rușilor în cele 14 luni de până acum ale războiului au fost peste tot 435.000, ear cheltuielile se urecă la suma de 562 miliarde de franci. Armata lui Linevici constă acum din 300.000.

Acestea sunt date oficiale.

Din cercul Henzii-mari.

Ileanda-mare, 2 Aprilie 1905.

Onorată Redacție!

În cercul electoral din Ileanda-mare până acuma de 27 ani încoace Simó Lajos a fost ales de deputat dietal.

În acest restimp îndelungat multe și mari sarcini s'au impus asupra bietului popor, așa încât azi aceste sarcini încep a deveni insuportabile, căci afară de darea directă, spese comunale, tot felul de repartiții pentru scopuri culturale maghiare, d. e. Teatru din Dej, Monografia comitatului 12 tomuri mari, toate opurile lui Jokai Mór etc. etc., — azi se urcă dela 60—90% ba în unele comune aceste spese întrec darea directă.

Deputatul acestui cerc Simó Lajos, pe cum bine este știut în un timp atât de îndelungat nu numai, că nu și-a ridicat glasul în dietă sau la adunările comitatense în favoarea alegătorilor săi, ci din contră, a votat atât în dietă, cât și la congregație, pentru împovorarea alegătorilor săi, ear când domnii dela administrație, fibirac, notari și juzi comunali au făcut străbătăți strigătoare la ceriu bietului popor, din care motiv mulți dintre cei neîndreptățiți au dat plânsori contra procedurii ilegale și nedrepte a aceluia, — numitul deputat totdeauna cu o deosebită pasiune a sărit întru apărarea opresorilor bietului popor. Broșuri întregi s'ar putea scrie despre nelegiurile și persecuțiile ilegale, ce s'au comis prin domniul dela administrație, sprijiniți prin deputatul Simó în decurs de aproape 3 decenii!

'Mi rezerv dreptul, că după ce 'mi voi aduna toate datele referitoare la aceste volnicii, și tot soiul de abuzuri, să vă scriu mai pe larg despre cele întâmplate în timpul în care acest cerc nefericit a fost reprezentat prin numitul deputat mameluc, care de altcum ca se nomească și să seducă pe bieții alegători din acest cerc, la fiecare alegere declara sus și tare, că fiind în acest cerc alegătorii în majoritate absolută Români, dignitatea de deputat i-ar compete unui Român, și dacă vor intra Românii în activitate, d-sa nu numai că va ceda acest post, ci va chiar sprijini pe candidatul Român, însă precum nici odată în viața d-sale, nici de astădată — nu s'a ținut de vorbă.

La alegerile proxime, precum știut este și-a candidat pe fiul său propriu Simó Béla, din care în timpul deputăției sale făcuse inspector școlar, deși nu a avut și nu are nici o cualificație, apoi înainte de alegere cu un an, i-a câștigat penzie de 4000 cor. și acuma a voit să mai câștige și salariu de deputat fără ca să fie în stare numitul candidat a grăi sau a scrie corect o construcție de 10 cuvinte.

Sprijiniți de puterea administrativă numitul candidat din acest cerc dinpreună cu tatăl „Simó Lajos cel viclean“ — a comis toate nelegiurile ca să poată reuși, a corupt, a intimidat, și văzând, că n'au prospecte a început să calomnieze pe candidatul național, afirmând înaintea alegătorilor, că dl Dr. Mihály precum în trecut, așa nici acuma nu va primi candidatura, de oare-ce guvernul l'a corupt cu 40.000 coroane, și numai acestei calumnii tendențioase, se poate atribui, că candidatul Simó Béla a câștigat o parte însămnată din voturile românești, însă cei seduși azi regretă din inimă, că au dat crezământ minciunei, și așteaptă cu dor, ca la proxima alegere să-și poată corecta greșala, cu atât mai virtos, că acuma sunt o mulțime de procese în contra aceluia, cari au primit bani dela Simó Béla, care văzând că n'a reușit, pretinde, că oamenii să reîntoarcă banii lui Iuda, deși acei bani numitul domn i-a primit dela guvern ca spese electorale, căci e cu mult mai zgârcit — decât să deie la cineva din al lui propriu vre-un crucer, astfel va face geșeft bun că 'i vor rămâne lui cele 30 mii coroane primite dela partidul liberal. De altcum nu mă mir de aceasta procedură, căci și tatăl candidatului numai prin atari geșefturi s'a susținut și îmbogățit. Drept dovadă la acesta, că chiar și familiile puține ungurești din comună Poiana-blechi — precum a

fost familiile „Rácz, Placsintár, Kászonyi“ a trebuit să ieie lumea în cap dinaintea lui și azi stăpânește d-nia sa moșiile acestora, — că cum și pe ce cale a procedat în contra acestor a vechi familii ungurești, știu să spună erezii acestor familii ajunși la sapă de lemn și cu deosebire știe să spună sârmanul Kászonyi Elek din Bârsău, care cu lacrimi în ochi istorisește la întreaga lume, că dl Simó cu ce intrigi l-a deposedat de o moșie de mai multe sute de jugere ce o avuse în comuna Gálgan.

Cu toate acestea, numiții domni și bat peptul și strigă în lumea mare, că numai d'nșii reprezintă deia de stat maghiar în acest cerc și pretind dela guvern, ca ei să fie sprijiniți în marea lor misiune de maghiarizare. Tot cu asemenea motive a întervenit și la membrii lor comisiunea dietală, că aceia să nimicească mandatul deputatului național, căci la din contra este în mare primejdie ideea de stat maghiar în acest cerc! Ce ironie?

Azi, toți locuitorii din acest cerc, până când chiar și Ungurii din acest comitat, cari cunosc toate șiretlicurile acestei familii, așteaptă cu multă curiozitate rezultatul plânsoarei însemnate în contra alegerii deputatului național și toți oamenii iubitori de dreptate, fără deosebire de naționalitate, ar fi surprinși în mod foarte neplăcut, dacă și de astădată ar succeda intriga acestei familii, ce însă e de necrezut, de oare-ce nu există nici un motiv pentru nimeni irea mandatului deputatului național.

Cu toate acestea, Simoștii cu neînsemnata lor hadă și cu toți diregătorii dela administrație voesc a înfrica și a intimida pe alegătorii din acest cerc, zicând că va fi alegere nouă, și atunci se vor îngriji, ca să vină cătane de Ungur, cari cu de-a sila și cu baioneta vor duce pe alegători pe partea lui Simó Béla, căci nu-i iertat, ca în dieta ungară să fie deputat român cu program național.

De altă parte și dau toată silința să seducă pe alegători cu aceea, că cele 11 vagoane de cucuruz trimise de guvern pentru cei lipsiți din acest cerc le-ar fi trimis deputatul Simó Béla, și deregătorii, cari împart aceste bucate, nu se jenează a susține, că acesta este cucuruzul lui Simó Béla.

Cei competenți însă bine știu, că dl Dr. Mihály încă în toamna anului trecut a făcut propunere concretă în comitetul Reuniunii Agronomice, ca să se ceară dela guvern ajutorare cu bucate pentru cei lipsiți de mijloace și în urma acestei propuneri s'a trimis conform conscrierilor oficioase — acest quart de bucate și dacă domnii dela administrație și cu deosebire notarii cercuali și juzii comunali ar fi procedat mai conștiințios la facerea conspectelor pentru cei lipsiți, și dacă ar fi constat conform adevărului, că de câtă cantitate de bucate este lipsă, guvernul la propunerea și întervenirea domnului Dr. Mihály, ar fi trimis atâta cantitate, de câtă e lipsă și acuma s'a adevărit că cantitatea conscrisă nici pe departe nu acopere lipsa de bucate.

Alegătorii din acest cerc însă, nu se lasă nici seduși nici intimidați de argații guvernului și de agenții Simoștilor, cari cutieră satele și iscodesc fel de fel de minciuni și calumnii contra deputatului Dr. Mihály, a cărui activitate publică și a cărui cualificație, precum și iubirea nemărginită, ce o poartă pentru neam și țară, sunt cu mult mai presus și mai bine cunoscută înaintea alegătorilor, decât prin calumni și minciuni să se poată clătina încrederea alegătorilor față de domnia sa.

Astfel ori cum ar fi rezultatul cu jalba și intrigile Simoștilor, este mai presus de ori și ce îndoială, că deputat dietal în acest cerc între ori-ce împrejurări nu poate fi altul decât alesul și iubitul nostru deputat Dr. T. Mihály, pe care bunul Dumnezeu să ni-l trăiască la mulți ani fericiți!

Frunză verde tri și tri
Să trăiască Mihály
Frunză verde de urzică
Simó Béla nu-i nimică.

Someșanul.

DIN ROMANIA.

Ședințele Societății Geografice.

(Urmare).

Ședința 11-a.

Duminecă a avut loc a doua ședință, cu prezidența M. S. Regelui și a A. S. R. Prințului Ferdinand.

D. dr. Hepites a vorbit despre „secetele din România“.

Secetele nu se datoresc schimbării climatice acestei țări, după cum au susținut unii.

Clima, la noi, nu s'a schimbat nici o dată precum ea nu s'a schimbat nici în alte țări. Temperaturile nu se schimbă de cât dela un an la altul aceasta nu e de cât o schimbare trecătoare.

Secetele au bintuit la noi în țară în toată deauna, ceea-ce se dovedește prin documente date de acum 3—400 de ani.

Astfel, am avut mari secete în anii 1585, 1718, 1728 și în 1831.

În acești ani teribili isvoarele și bălțile uscate, copacii s'au uscat, pământul n'a dat nici o roadă, iar animalele au murit de lipsă de hrană. Locuitorii au suferit și ei de lipsă și multe locuri au fost siliți să se hrănească cu rădăcinii de papură.

Între aceste secete și cele din anii din urmă există o mare asemănare. În 1585 ploile au început în cursul toamnei ca și în 1904.

Din observațiunile făcute în acești din urmă 40 ani, asupra precipitațiunilor atmosferice, rezultă, că am avut 25 ani secetoși, și că deciziunea a predominat.

Continuând d. Hepites face o amănunțită descriere a secetelor din ultimii ani.

În luna Februarie, 1904, deficitul apelor a fost de 24 la sută, iar în Aprilie, același an, creșterea a fost de 46 la sută.

În prezent, cu toate că pământul este foarte umed și semănăturile bune, totuși deficitul este încă cu totul acoperit și în multe izvoare simte lipsa de apă.

Așa stind lucrurile, nu ne rămâne decât un singur mijloc spre a scăpa de secete: îmbunătățirea sistemului de irigații.

D. dr. St. Dimulescu a vorbit despre Bucovina dela anexarea ei la Austria până în prezent.

Această țară, cântată de poeți pentru frumusețea ei, azi e pe jumătate slavizată.

În anul 1808 Bucovina număra vre-o 300.000 locuitori, din cari mare parte erau români.

În anii din urmă numărul locuitorilor a scăzut foarte mult.

În anul 1880 Bucovina avea 570.000 locuitori, iar peste 20 ani această țifără s'a ridicat la 730.000.

Sporul acesta se datorește însă elementelor străine, cari s'au stabilit în Bucovina. Astfel în anul 1900, în Bucovina locuiau 229.000 români, 297.000 rușeni, cu alte cuvinte, numărul acestora a crescut din urmă a sporit cu 60.000.

Au contribuit la această stare de lucruri și sosirea funcționarilor străini din Galizia în Bucovina, buințarea muncitorilor străini de către românii, deșteptarea mai de timpurie a simțului național la poporul galitian.

Conferențiarul face o dare de seamă cu privire la situația românilor bucovineni din punct de vedere cultural și național.

Arată, că românii din această țară au avut din sinul patriei în împrejurările cunoscute, au avut a suferi multe nedreptăți și exprimă dorința ca să se ia măsuri pentru ca cel puțin pe jumătate propășirea lor să nu poată fi împedecată.

Ședința se ridică în orele 11. (Va urma)

Furt de un miliard și jumătate.

— Jăfuirea băncii naționale americane.

Spargerea, care o anunță o depeșă, este o păreche în istoria crimelor: În Washington făptuitorii necunoscuți au jefuit banca națională și adevărat un miliard și 340 milioane de coroane, sau 268 milioane dolari.

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stofe pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brunn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

SPECIALITĂȚI de STOFĂ EXCLUSIVĂ COLORATE PENTRU VESTIMENTE

Nu e vorba aici de o singură bancă, ci de banca națională americană se'ntelege vre-o mii de bănci, cari în America au drept emită hârtii de stat etc. Banca trebuie să aibă în orase mai mică 50.000, în orase mai mari 100.000 ș. m. d. dolari, capital social.

Jaful s'a întâmplat în noaptea de 30 Martie și a fost executat de o societate de criminali, cari dispuneau de milioane.

Se crede, că hoții au dus unde-va cu coșurile paralele, de aceea o parte din flota americană a fost mobilizată. Se ține de altcum anchetă și în porturi, fiind-că eventual bogata țară e ascunsă în vr'un port.

Senzationala știre a adus-o următoarea telegramă:

Berlin, 3 Aprilie n. Berliner Tageblatt a primit din Washington o cablogramă, care vorbește de un furt mare, ce s'a făcut la sfârșitul Martie în Washington. O societate de hoști a furat dela banca națională 268 milioane de dolari și un miliard 340 milioane coroane. Amănușii furtului sunt necunoscuți. Guvernul ține lucrul în secret, dar a mobilizat întreaga flota nordică și pe cea din Mexico și Caraib. Se face anchetă în toate porturile.

Împăratul Wilhelm în Maroc.

Miercuri 29 Martie st. n., a plecat împăratul Wilhelm spre Tanger, unde a sosit pe 31 Martie ora 8 dimineața.

Împăratul a debarcat la șantier, unde era aflat trimișii sultanului între cari și guvernatorul Raisulli, cunoscut din afacerea pierdută lui Perdicari, precum și corpul diplomatic.

Prezentările s'au făcut într-o sală consădită inadins la locul de vamă. De acolo împăratul s'a dus prin marea moschee, prin socco (hală) și strada giuvaergiilor la ambasada germană. Pe așa numitul Place Marchand a avut loc o «fantasia» (serbare de călăreți) mare în onoarea împăratului și după aceea o vizită la Kasbah.

La ora 2 împăratul a plecat la Gibraltar.

Cu prilejul acestei călătorii, unele ziare naționaliste au emis părerea că Germania avea intențiunea de a se fixa pe un teritoriu din Nord-Vestul Africei.

O notă oficioasă desminte această înșură și spune că de așa ceva n'a fost vorba odată vorba nici înainte de înțelegere. Germania însă a susținut ori când clar și în față că are interese economice în Maroc și nu înțelege că ele să fie într-o câțiva ani.

Aceasta o susține Germania și acum Franța și Anglia i-au dat asigurări formale în această privință, așa că Germania este deplin liniștită.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 4 Aprilie 1905.

— Știre personală. Din Siria ni-se scrie noi înregistrăm cu plăcere că dl Dr. Ioan Bănuș, avocat și unul dintre cei mai de inimă pătrători din generația nouă, care fusese greu bolnav, acum merge spre însănătoșare. El doborât să-l vedem cât mai grabnic deplin sănătos.

— La Dietă! După știrile, ce primim, deputații români naționaliști din Arad au plecat azi la Budapesta, să ia parte la ședințele Dietei.

— Liferări în masă pentru stat. Makfalva Géza, secretar de stat în ministerul de agricultură împreună cu administratorul domeniilor regale Ioan Șierban a cercetat mai zilele trecute stabilimentul central din Budapesta, Rotembler u. 33 al marelui comerciant de semințe Mauthner Ödön, liferant aulic ces. și reg. și a făcut comande mai mari din semințele de porumb și lucerne. Din acest prilej au privit cu mare interes la întreg stabilimentul, unde acum

primăvara 140 de persoane împlinesc marea muncă a transportării de semințe.

— Benickyné Bajza Lenke, cunoscuta novelistă maghiară, a decedat. Defuncta a fost fata poetului Bajza Jozsef.

— «România Ilustrată», numărul 3 a apărut sub direcția dlui I. Russu Abrudeanu, ear secretar George Vasiliu. Aduce — pe lângă un material variat — o mulțime de ilustrațiuni, între cari președinții corporilor legiuitoare, deputații români naționaliști din Dieta ungară, secretarii generali de ministere, miliardari și milionari, noul parlament al României și alte.

— Mareșal de curte și redactor. Mareșalul de curte sârb, cum se scrie din Belgrad, a avut duel cu pistolul Sâmbătă cu redactorul foaiei Oppozicia. Tatăl mareșalului a fost adică învinuit cu manipulațiuni necinstite. Nici unul n'a fost rănit.

— Lupta dela Mucden. Se anunță din Tokio, că vicepreședintele statului maior japonez, generalul Magavka la o ședință a societății orientale a zis, că lupta dela Mucden e cea mai mare luptă a strategiei contemporane. A ținut trei-sprezece zile, până când lupta dela Lipsca a durat numai trei zile. La Mucden s'au luptat 850.000 de oameni, la Liaoiang 460.000 și la Șaho 580.000.

— Un mic incident. Păreche mai îndrăgostită rar mai putea să afli. Koraler, proprietar din Moscova și soție-sa se iubiau doar foarte. Cununia le-a fost tocmai în ziua, când depeșile spuneau, că Kuropatkin grăbește spre Carbin. Catastrofa nu i-a atins, nici n'a potolit de loc dragostea lor. Ba le cădea rău, că toată lumea vorbește numai de catastrofă și nimic despre idilica, marea lor dragoste. Li-se urise să mai audă atâtea lucruri, ce se vorbeau despre război, că Linevici ar fi trebuit atunci și-atunci așa și așa să lucreze. S'au dus deci în Berlin, unde într'adevăr n'au mai auzit nimic din uricioasele discuții, căci ei, zău, nu pricepeau nimic nemțește. Când trebuia să cumpere ceva, aveau tâlmac pe un anumit Kobinsky, inginer stabilit în Berlin. Abia au trecut două-zeci și patru de ceasuri și inginerul și tinăra nevestică s'au înțeles reciproc de minune, așa că fără rămas bun l'au părăsit pe Koraler, ear ca să nu-l lase prea mult bagagiu, i-au dus și buchețarul cu bani, în care erau vr'o 25.000 ruble. Dar Koraler n'a putut trăi fără să-și vadă nevasta. S'a luat după ei; în Zürich i-a ajuns, le-a luat banii încă neatinsși, pe inginer l'a predat poliției, ear cu nevastă-sa s'a dus să-și continue săptămânile de miere în acelaș hotel din Berlin, în care fuseseră mai înainte.

— Piramidă trăsniță. De mii de ani privesc mândre spre cer înaltele piramide; nu s'a întâmplat nici odată, ca să le ajungă trăsnetul. După o telegramă recentă din Londra una a fost zilele trecute trăsniță, a doua piramidă adică; mai multe plăci de peatră au părăsit fruntea mândrei piramide, care văzuse atâtea.

— Intâmplare romantică. O femeie, care trăia la Rasnopol (Rusia) anume Udliia Rotman, citi în Martie anul trecut într'un ziar, că soțul ei care se lupta în Extremul Orient a căzut în bătălia dela Yalu.

Fiind-că fratele mai mic al soțului ei îi făcu imediat după aceasta propunerea de a se însura cu dânsa, ea primi și se mărită cu dânsul. Tinăra pereche se mută la Odesa și deschise acolo o prăvălie.

Zilele acestea soțul crezut mort al Udliiei intră în prăvălie și comunică, după ce prima spaimă trecu, că el a fost numai rănit, Rotman care a căzut mort era un altul.

Cei doi frați se duseră atunci la rabin pentru a întreba, ce au de făcut. Rabinul adecis, că ambii frați trebuie să se divorțeze de nevastă.

Când Rotman cel mare, primul soț veni a doua zi la prăvălie pentru a lua pe frate-său și pe soția lor ca să meargă la rabin, el nu-l mai găsi, ei o șterseră peste noapte.

— Cât de frumoasă e știința. Se știe că muzica îndulcește moravurile; în timpul din urmă s'a descoperit lucruri nouă, mai interesante adecă că ajutoră creșterea părului. Ca dovadă se aduce faptul, că muzicienii renumiți Paganini, Liszt, Sarassate, Isaie, Paderewski au pus în uimire lumea cu bogăția părului lor. Dar această calitate o au numai instrumentele

cu coarde: piano, vioară, violoncel, contrabas Clarineta, flauta etc. sunt indiferente.

Un doctor — firește american — după ce notează aceste calități, trage concluzia, că numai muzica va fi în stare să redea celui chel părul și să facă din oameni hirsuți oameni frumoși, căci instrumentele cu alamă sunt cele mai mari dușmani ai părului.

Cât de frumoasă e știința!

— Cafea suspectă. Patru soții înmormântase Anton Gruber, cărcămar din Pilsen și deși era de 78 de ani, totuși i-a venit în minte, că s'ar mai putea odată însura. Și-a și căpătat imediat soție în persoana femeii Caterina Schwartz. Femeia asta încă își avea trecutul său. Unul după altul îi muriseră cei cinci bărbați, ce-l avusese până acum, așa că ori-cine cu drept se putea aștepta să pue punct după lungă serie de bărbați. De bună seamă tot așa socotia lumea și despre Gruber. Dar părechea s'a gândit altcum. Alaltăeri tocmai lua cafeaua de dimineață, când femeia merse pentru câva timp în bucată. În timpul asta bărbatul i-a pus fosfor în cafea. Femeia, se vede, c'a bănut ceva căci nu și-a băut de tot cafeaua. Bărbatul încă și-a băut-o numai de jumătate, fiind-că i-s'a făcut rău. Doctorii au constatat simptome de înveninare. După nițică esplicare femeia a fost scutită de arșița soarelui în temniță, ear bărbatul își așteaptă sentința în spitalul de robi.

— Minunile unei icoane. Un supus englez de religie mahomedană, șeicul Abdulah Quilliam care se află acum în călătorie, povestește cum Bulgarilor sunt excitați contra grecilor în Macedonia, printr'o icoană „făcătoare de minuni“.

Icoana, care e așezată în partea din față a unei lăzi, e purtată în multe sate din vilaietul Monastir și în alte părți. Ea plânge cu lacrimi și la rugăciunile. Ce-i adresează preoții, ea spune următoarele cuvinte:

„O, voi Bulgari, adevărați credincioși, nu veți avea nici-odată succes contra Turcilor, până când nu veți aduce pe Greci ca jertfe lui D-zeu. Grecii sunt eretici și ereticul e mai condamnat în ochii lui Dumnezeu, decât un necredincios. Omorâți de-aceia pe Greci și nu l' cruțați și Dumnezeu vă va da moștenirea voastră“.

Icoana e în comunicate cu un mecanism. Lacrimile curg în picături din ochi când apeși asupra unui resort ascuns, care stă în legătură cu balon de gumă. Acest balon e umplut cu apă și așezat în cavă. Fonograful care produce vorbele e pus în mișcare cu un alt resort.

Își poate ori-cine închipui efectul acestei șarlatanii asupra mulțimei ignorante și lesne crezătoare a țărănilor.

— Incercare de omor în Bătania. Manuila Șimandan din Bătania trăia necunoscut cu moașa Kovács Lujza. A rugat-o să iscălească niște cambii. Ea nu a voit; atunci el a străpuns-o cu cuțitul de mai multe ori așa că s'a frânt cutitul în ea. Femeia e acum sub îngrijire medicală ear Șimandan s'a prezentat singur la jandarmerie, care l-a și arestat.

— Astronomii sunt fericiți. În noaptea de 27 Martie s'a descoperit la observatorul din Nizza un nou comet. Un astronom savant, dl Giacobini a văzut în câmpul telescopului său ceva foarte lucitor între constelația taorului și Orionului. Era un comet mic frumos, care voia să intre și el în lumea telescoapelor.

Giacobini a comunicat faptul și celorlalți savanți insistând asupra importanței, ce o prezintă noul fenomen.

Abonenții

cari nu și-au reînnoit abonamentul pe al douălea cuartal — Aprilie, Mai și Iunie — sunt rugați să binevoiască a trimite de urgență prețul abonamentului (5 cor.) În caz contrar administrația le va sista trimiterea «Tribunei».

Facem tot-odată atenții pe abonenți, că se tipăresc numai atâtea exemplare câte trebuiesc zilnic, ulterior nu vom mai putea servi decă cu numerii celor ce nu și-au renoit la vreme abonamentul.

ECONOMIE.

Arad, 4 Aprilie.

Cursul de învățământ social.

Sâmbătă s'a închis în Budapesta așa numitul curs de învățământ social inițiat de Reuniunea agricolă maghiară. Cursul a ținut o săptămână. Toți disertanții s'au ocupat exclusiv de tema vindecării nevoilor sociale a populației rurale.

Câte advertisemente în faptul acesta la adresa societății intelectuale române! Trăim noi Români, vremuri excepționale. Ne mistuim preocupările în greua luptă politică pentru cele mai elementare drepturi și în vremea aceasta în chip fatal lăsăm părăgînirii celelalte condiții a existenței noastre ca popor. Măcar paralel e nevoie de înaintare. Altfel ce ne succede a mântui într-o parte, perdem în cealaltă.

Am zis-o d'atâtea ori, că forța noastră națională rezidă în mulțimea dela sate. Viața d'aci trebuie regenerată, în conformitate cu cerințele vremii și ale concurenței. N'avem la sate decât doi factori. Unul preotul. Altul învățătorul. Activitatea lor, răzleată de multe ori, — nu e îndestulătoare.

Și noi totuși dela dânsii așteptăm impulsul ideilor de înaintare, cari împreună pe alocurea nu sunt în stare să contrabalanseze influența morală a arândașului din sat.

Pentru că sunt străini de preocupările grijilor de toate zilele ale poporului. Nu citesc. Nu sunt în curentă cu ideile de progres și nu-l pun astfel nici pe popor în curentă. Dela arândaș trebuie să știe nenea Stan ori Bran, prețul bucatelor, al vitelor, și atâtea alte știri și învățături de cari dînsul are nevoie. Am văzut preoți în preajma Aradului, cari n'au o foaie în casa lor. Imprimată dela vecinul țaran o foaie de Duminecă să citească. Ce plătește activitatea acestuia? Il iau chiar țaranii pe dinainte.

Cursul social din Budapesta și-a dat seamă de anomalia aceasta a satelor ungurești. Și nu sunt ei oare mai avansați decât noi în privința aceasta? Dacă la ei se simte nevoia de regenerare, cu cât mai mult există aceasta la noi?

Conducătorii poporului nostru să descindă deci din când în când la sate. Să căutăm fire, cari să ne lege mai intensiv cu satele. Viața dela sat trebuie umplută cu forțe de progres, cu organizații economice, legături sociale, cu tovarășii spre năzuinți comune, ca să stabilim unitatea de sentimente și idei între noi și popor.

S'ajutăm și să indrituim chemarea în aceasta direcțiune a inteligenței dela sate.

Vorbind despre comitatul Aradului, se înțelege, înființarea unei Reuniuni agricole, în cadrele căruia s'ar putea mai ușor pune în practică vederile acestea, rămâne ca o datorie de absolută urgență. Dar nu numai în comitatul Aradului ci și în celelalte blocuri însemnate de element românesc.

Vremuri extra-ordinare, reclamă oameni extra-ordinari, ori cel puțin sfortări extra-ordinare.

Nu-i lucru.

Biroul pentru mijlocire de muncă din Budapesta arată că la 31 Martie c. au fost în Budapesta 5570 de oameni fără lucru.

Extra Hungariam non est vita.

Export de vinuri în America.

Camera de industrie și comerț din Budapesta anunță pe cei interesați, că conform avizului primit dela consulatul austro-ungar din

Statele-Unite se manifestă dorința ca vinurile ungare ce se exportează la America să nu se mai trimită în butoaie ca pân'aci, ci în butelii.

Piața din Arad.

Semnare nominală: secară; (50 klg.)	7.30—7.40
" " orz:	7.30—7.40
" " ovăs:	6.70—6.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
750—850 măși metrică grâu cor.	8.40—8.80
500—600 " " cucuruz "	7.60—7.65
Semnare nominală: secară:	7.30—7.40
" " orz:	7.20—7.30
" " ovăs:	6.80—6.90

Bibliografie.

„Sămănătorul”, revistă literară săptămânală a apărut Nr. 12 cu următorul sumar: Indrumarea cea bună și cuminte de N. Iorga. S'a pusit coliba mea (poezie) de Maria Cunțan. „Marinarul” (schiță) de Necula Dunăleanu. Cântecul dimineții de I. H. Soricu. „Manasse” (dare de seamă) de Ioan Scurtu. Adolph von Menzel (notiță biografică) de Radu Andrea. Cugetări de X. Cronică. Despre d-na Constanța Hodoș, dd. G. Ppovici, C. S. Constante, Pericle Papahagi, I. Slavici, T. Burada, etc. Redacție și administrația: Strada regală Nr. 6 (Hotel Union). București.

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. 1. *Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa* schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestui din dreptul și istoria bisericii românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fileri. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 oer.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422 XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhiepiscopiei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron*, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopii românești: a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fileri (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse*. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul speșându-se banii înainte, — ori contra rambursă.

A apărut:

„Alegerea unei cariere” de Ștefan C. Ioan, București. Editura „Librăria Națională”. Prețul 50 bani.

La „Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria”, studiu critic de „Mai mulți ortodocși”. Repetare din „Telegraful Român”. Sibiu 1905. Se poate procura dela tipografia arhiepiscopiei în Sibiu. Prețul nu e indicat.

La administrația „Tribunei” să afle de vânzare următoarele cărți:

„La Roma” de Russu Șirianu Cor. 2.— plus 10 fil. porto	
„Povestiri și schițe” de S. Secula 1.—	5 „ ”
„Nuvele” de Emil Zola Cor. 0.40	5 „ ”
„Școlarul declamator”	0.50 „ 5 „ ”
„Vatra părăsită” I. Slavici	1.50 „ 10 „ ”
„Stropi de roană”	1.— „ 10 „ ”
„Aur” Const. Hodoș	1.50 „ 10 „ ”
„Telegrama” farză în 3 acte	0.30 „ 3 „ ”
„Calendarul” diecesei aradane	0.40 „ 10 „ ”
„Carmen Sylva” de Vojen	1.— „ 5 „ ”

A apărut și afle de vânzare la instit. grafic „Minerva”, București: „Frumos” de Const. Hodoș Lei 1.50.

MUSTANGERUL NEGRU

— ROMAN SENAȘIONAL. —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Și, trecând pe dinaintea celor două fețe, intră în ocolul lagărului, unde negrii și femeile lor se dară la o parte, tăcuți și isbiți de o până nespasă, fără să fi avut trebuința de a le spune un cuvânt.

— Oh! Luiziano! ce ne vom face? știe Tennessee împreună mâinile. Nu îndrăznesc să mă depărtez de frică să nu ne fure ceva. Cine știe dacă tovarășii de ai lui nu sunt ascunși prin pădurile învecinate?

Luiziana, pe care cumpătul nu o părăsise nici odată, chiecase un pui de negri de zece ani și-i porunci să alerge la schela de țarm și să spună colonelului, că un Indian trunsesse în lagărul lor și că trebuia să vină în dată, cu doi sau trei dintre muncitorii înarmați.

Dar' Coadă de Tigru, care observa cu săl pătrunzător și bănuitori, ghicise ceea ce năra față spunea puului de negru. Acesta făcuse zece pași afară din lagăr, când șeful întoarse.

Fără de veste scoase un arcan de sub talpa sa de piele și repede ca fulgerul îl aruncă asupra băețoiului, care într-o clipă fu prins și se roșu goli pe spate.

Șeful atunci făcu un gest de amenințare către cele două fete și le zise cu o voce aspră: — Să nu mai încercați odată! Eu știu am dreptul să judec momentul când va trebui să merg la șeful fețelor palide.

Tennessee, mai palidă, decât totdeauna, gata să leșine.

Cât despre Luiziana, pentru prima oară viață era îngrijată cum se cade.

Fapta grosolană a șefului trăda învederare scopuri dușmănoase și dovedea, că alesese în adins, pentru a face o vizită emigranților, momentul când șeful acestora lipsia. Ba chiar cele două fete se întrebau ce era să se întâmple, deodată auziră galopul a două cai, vestind sosirea a doi străini.

Mutra lui Coadă de Tigru se schimbă în moment. Se apropia de băețoiu, care rămăsese întins la pământ, îi porunci să se scoale deoseacă din arcan zicând:

— Ho! ho! Vream să speriu pe acest copil. Nu voiam să-i fac rău.

Câteva minute în urmă apăreau Wash și Thomley, călări pe mândrii mustanți și nând alți doi de căpestre.

Se vedea că veniseră în goană mare: fulger de mână schimbă trăsurile bătrânului per, când văzu pe cele două fete în presența șefului seminol. Căci, cu toată bucuria de a țian cele două verișoare când văzură sosind tot la timp atât de potrivit, fața lor nu-și revă încă seninătatea obișnuită.

— Bănuiam aceasta! strigă bătrânul privind pe Indian cu o mutră, care nu părea placul acestuia. Bănuiam eu, când am văzut acel cal legat colo de un copac, că d-ta care veniseși în lagărul fețelor palide, alături pentru aceasta momentul cel mai priincios pentru frumosele d-tale proiecte. Ce voiai să faci aici? Vorbește!

Fața lui Coadă de Tigru luase o expresie de o nevinovăție îngerească. El arătă lăbușă plină de panglică.

— Venisem să fumez luleaua păcelii fețelor palide, vecinul meu — zise el.

— Atunci de ce ești aici? stăruia Wash, prea bine, că colonelul Magoffin este la sat și sa pe term, la câteva sute de metri de aci. Trebuia dar' să-ți plimbă pe aci uritu-i ritm vorbești cu aceste tinere fete. Dar' te cum țai ales momentul ca să sperii femeile! Așa e vrednic de d-ta! Acum, că țai-ai împins prava vrednică de un șef de sălbaticii, căci Auzi? uritul Coadă de Tigru? Cară-te decât! Asta-i tot ce ai mai bun de făcut, demă!

Cât fusese de mare frica Tennesseei, nu se putu opri de a zîmbi, văzând schimbarea ce se făcuse în ținuta marelui șef.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George Nichiu.

Intemeiat în 1874.

Noutate! Noutate! Noutate!

Pardesiu „ŞAGUNA“

pentru preoți și teologi,

Țason nou, Țason nou, Țason nou.

Numai la mine se poate căpăta.

Din acelaș material veste și nădragi pentru preoți. Haine francisc-Iosif exclusiv pentru teologi. Rînduri de haine, pardesiuuri din postavul cel mai la modă, pregătite după moda cea mai nouă se pot alege după plăcere în prăvălia mea.

Fie-care bucată se ajustează la dorință și fără plată.

Serviciu conștientos!

25% cruțare!

Prețuri estine!

Comande din provincie se ăsecută convenabil.

Cu stimă:

Moskovitz Zs.

Arad, Szinház épület.

— Telefon orașenesc și comitatens 534. —

Am onoare a aduce la cunoștință P. T. publicului băbraților, că mi-au sosit:

postavurile cele mai noue de primăvară și vară

așa zicând toate fabricate ungare, engleze, franțuzești.

Pentru cea mai nouă metodă de croit și cea mai bună eșecție răspund, drept aceea rog p. t. publicul local și din provincie, să-mi dea sprijinul său.

KARPELESZ ZSIGMOND

croitor-bărbătesc.

Deák Ferencz-uteza 32.

Să pãrtinim industria dela noi!

Primul deposit aradan de parisole și paraplee — construcții proprii.

NASSAN R.

Arad, Szabadság-tér 19.

Parisole, paraplee, corturi de gradină, paraplee de gală, corturi pentru ingineri, umbrele pentru copii, umbrele elegante se pot alege. — Reparatură se efeptuesc în aceeași zi.

— Să sprijinim industria dela noi! —

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Szalacz-utca 1. (Andrássy-tér.)

gravuri de monograme, embleme, inscripții

Execută specialități de giuvaerie, tot felul de reparări abatjour etc. Schimbări de aur și argint conform cursului de zi.

Comande din provincie să execută prompt.

Asortiment de articoli de optică.

Reparări de oroloage.

Prețuri culante.

Cele mai cu sic uniforme și articole pentru uniforme la prețurile cele mai moderate pregătește:

Braun János și Soțul

353 croitorul regimentului de cavalerie Nr. 12.

Strada Szalacz și Kölesey 6.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

și argint călcat cumpăra p. prețului mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Se caută un tiner tipograf.

Pentru institutul tipografic «Victoria» din Șimleu, se caută un tiner tipograf care este pe deplin versat în arta tipografiei și știe perfect limba română și maghiară.

Locul este a se ocupa cel mult la 10 Aprilie.

Deslușiri mai detaliate dă proprietarul tipografiei Ioan P. Lazar. Nr. 586—3

Tinăr român

absolut de școalele comerciale, cu examen de maturitate, posedă afară de limba rom. limba maghiară și germană în scris și vorbire, eșercițiu în scrierea cu mașină, caută condițiune la vr'un institut românesc comercial resp. în o cancelarie pe lângă pretenșiunii modeste. Adresc M. G. Lugoș, Buzias ut. Nr. 38.

Telefon 96.

Motori „PUCH“

2 ½ — 3 HP.

PUCH: Naumann — Germania și Premier Helical biciclete

Mașini de cusut:

Pfaff, Naumann, Haper, Singer, cu prețuri convenabile, cu garanție și condiții favorabile de plată se pot căpăta la

Hammer Vilmos,

fabricant de lucrări tehnice-electrice

— Arad, Szabadság tér 7. —

Mare atelier special de reparație

Prăvălia de monumente a lui Iosif Menráth

Arad, piața Boros-Béni Nr. 2.

Aduc cu stimă la cunoștința on. public, că din 1 Februarie a. c. am luat prăvălia de monumente a lui Menráth și văd. Frank și voi conduce-o deacum sub firma:

MENRÁTH IOSIF

Deoarece ce mi-a succes a-mi ține muncitorii cari lucrează la aceasta firmă dela înființarea ei și săvârșit totdeauna lucru punctual și bun ast-fel sunt în poziția că și deacum voi pute corăspunde comandelor cu cari mă onorează on. public. — Vă rog dar a mă onora cu comande și a-mi da ocazie să vă conving despre activitatea mea conștiințioasă și promptă.

Cu stimă:

Iosif Menráth

548

Arad, piața Boros-Béni Nr. 2.

Num. 1 pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe bulevardul Principele Josif (József főherceg-ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electrical de fotografie pe hârtie

în care în decurs de 5 minute fac o fotografie admirabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de estine:

- 1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fil.)
- 1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor)
- 3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând visitarea onor. public

Rămân cu deosebită stimă

Kohn Lajos
fotograf.

473

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, inofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunitele, petele de ficat, roșeața de pe nas și de pe mâni. Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

Efect instantaneu.

Pretul 1 cor.

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

Prăvălie pentru mănuși și
suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

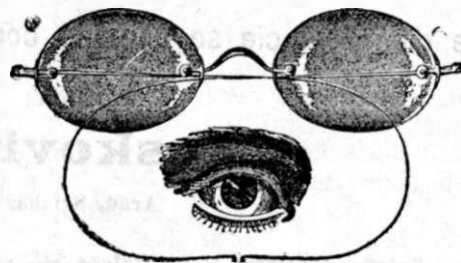
Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân cu respect: **Hubatschek T.**

303

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Diaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui **RODENSTOCK** fără reflex din fabrica de articole optice a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!
Sticlă de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără rame!
Lipsiți cu
totul de îm-
prăștiarea
deasă ne-
plăcută a ra-
mei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea forței vizuale.

Singurul reprezentant
în Arad și jur

Samuil Dick

557
orologier și fabricant de
articole optice. Colțul
Străzii Ioan Weitzer.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

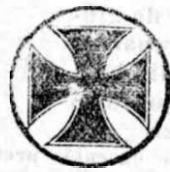
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret

vindecă și înviează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrenă, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, ameteli, țiuțiuțiu de ureche, bătăie de inimă, sgârșitură de inimă, astma, auzul greu, sgârșitură de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, siabirea peste tot, reuma, podagră ischiază, unguin pat, influența, insomnie, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari tractare normală a medicilor se vindecă prin electricitate. Invenția acestui aparat este că vindecă nu numai din timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul rent. când pe departe vindecă cu succes boalele afâțoare, ca pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incușe din toate părțile lumii cari prețuie cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită putere vindecătoare, e în genere cunoscut și apreciat și răspândit.

Chiar și ieffințata extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Pretul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Pretul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copil și la femeia de condiție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expediere pentru țara noastră și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42.